Automatisch **klauwen behandelen** spaart tijd

Robotmelkers willen dat de koeien uit zichzelf naar de robot komen. Dat gaat prima, zolang de dieren geen klauwproblemen hebben. Een behandelsysteem in de robot kan dergelijke problemen voorkomen.

Tekst en foto's: Gertjan Zevenbergen

Gezonde klauwen zijn noodzaak. Zeker bij een melkrobot. Daar bepaalt de kwaliteit van de klauwen of een koe vaak gemolken wordt of niet. De dieren moeten immers uit zichzelf naar het melksysteem komen. Ieder kwaaltje, en zeker een pijnlijke poot, verhindert dat. Geen wonder dat robotboeren gebrand zijn op een goede klauwverzorging. Daar hoort niet alleen bekappen bij maar ook een ontsmettend en behandelend klauwenbad. In combinatie met een automatisch melksysteem vervuilt dat bad echter snel. Het reinigen van de bakken kost veel tijd. Daar komt nog bij dat een klauwenbad, zeker als het in de terugloopgang na de robot is geplaatst, de koeien ophoudt. De dieren treuzelen voordat ze door het bad stappen en belemmeren de koeien bij de uitgang van de robot. Daarmee neemt de capaciteit van het automatische melksysteem af. Daarom bedacht de naar Denemarken geëmigreerde Nederlandse melkveehouder Meinard van Sonsbeek een systeem dat de klauwen in de melkrobot schoonmaakt, desinfecteert en behandelt. Hij is niet de enige met dat idee. De Deen Henrik Hein Jørgensen had dezelfde ingeving en ontwikkelde de Bovibooster. Een systeem dat bestaat uit een pomp, een aansturingseenheid en vier spuitdoppen die achterin de melkrobot onder een aluminiumstrip worden gemonteerd. Twee spuitdoppen voor iedere achterklauw. De aansturing is gekoppeld aan de deuren van de robot. Net voordat de koe uit de box stapt worden de hoeven gewassen met een mengsel van warm water en zeep. Zodra een koe op de roosters stapt zijn haar klauwen behandeld en schoon.

In de melkrobot monteert Van Sonsbeek twee pompjes en een ventielenblok.

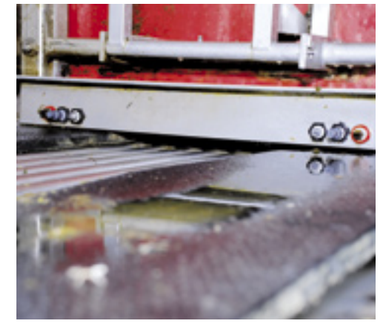

Achterin de melkrobot worden zes spuitdoppen gemonteerd. Drie voor elke klauw. Iedere dop heeft zijn eigen opbrengst en spuit zijn eigen middel op de klauw.

Meinard van Sonsbeek ontwierp zelf Clean Des Pro, een automatisch klauwbehandelsysteem voor de melkrobot.

▪ Derde tot vijfde voersoort

Melkveehouder en uitvinder Meinard van Sonsbeek, bekend van zijn klauwbekapbox en instrooiapparaat Cleangirl, gaat nog een stapje verder. Want wast de Bovibooster de klauwen, zijn Clean Des Pro kan ieder dier afzonderlijk ontsmetten en behandelen met een geneesmiddel. Van Sonsbeek gebruikt er de elektronica voor die toch al in zijn Lely melkrobots aanwezig is. Die elektronica maakt het namelijk mogelijk vijf krachtvoersoorten te verstrekken. Het gros van de melkveehouders gaat echter niet verder dan twee. De drie vrije plaatsen benutte de uitvinder voor het sproeien van water, een desinfectiemiddel en een geneesmiddel. Het water wast de mest van de klauwen, waarna het desinfectiemiddel de klauwen ontsmet. Tot slot kan een verzorgingsmiddel op de klauwen gespoten worden. Met het computerprogramma van de melkrobot is in te stellen hoeveel water en ontsmettingsmiddel er op de klauwen van iedere afzonderlijke koe terecht moet komen. Je hoeft daarvoor alleen de 'krachtvoergift' aan te passen. Omdat het krachtvoer voor en tijdens het melken wordt verstrekt, worden de klauwen op hetzelfde tijdstip behandeld.

▪ Brandende knoppen

Van Sonsbeek plaatste in de robot een ventielenblok en twee pompjes die elk uit een voorraadvat ontsmettingsmiddel of behandelingsmiddel pompen. Water wordt, zodra een elektrisch aangestuurd rvs ventiel opengaat, zonder tussenkomst van een pomp, vanuit de waterleiding met een druk van 2 tot 3 bar op de klauwen gespoten. Wordt een koe behandeld, dan is dat op de besturingskast te volgen. Brandt er een groene knop, dan krijgt de koe water op zijn klauwen. Bij een rode knop komt er een desinfectiemiddel op de klauw en de brandende blauwe knop geeft aan dat er een verzorgingsmiddel in de oplossing zit. Ieder middel komt uit zijn eigen spuitdop met zijn eigen opbrengst. Per koe wordt zo minstens 250 ml water gebruikt en zowel 125 ml ontsmettings- als reinigingsmiddel. Per honderd koeien is per behandeling tussen 50 en 75 liter water nodig, wat belandt in de mestput. Dat is beduidend minder dan bij gebruik van een voetenbad met een inhoud van 200 liter.

▪ Biologische middelen

"Het grote voordeel van Clean Des Pro is dat je iedere koe afzonderlijk kunt behandelen", geeft Van Sonsbeek aan. Zelf behandelt hij dagelijks iedere koe tot 28 dagen na het afkalven. Dat alleen de achterklauwen worden behandeld, vindt Van Sonsbeek geen probleem. "Het komt ook niet aan de voorkant van de achterklauw. Dat is niet erg. De problemen ontstaan bijna altijd aan de achterkant van de achterklauwen en daarop werkt het prima." Naast water en een ontsmettingsmiddel gebruikt hij een biologisch behandelingsmiddel dat bestaat uit een mengsel van vijf bacteriesoorten. Het bevalt hem goed. Toch zou Van Sonsbeek liever kopersulfaat gebruiken. Vanwege de effectiviteit. "Kopersulfaat werkt prima tegen Mortellaro maar is sinds 2006 verboden. Misschien, als ik kan aantonen dat ik maar 15 ml per koe gebruik, dat er toch een versoepeling van de regels komt." De Deense landbouwadviseurs werken er hard aan om het middel op recept toegelaten te krijgen. Maar die onderhandelingen verlopen moeizaam. Voor de werking van Clean Des Pro maakt het niet uit welk middel wordt gebruikt. Ondertussen heeft Van Sonsbeek ook een versie voor de DeLaval en Fullwood robots klaar. De prijs bedraagt 3.993 euro. De uitvinder werkt nog aan een versie voor de robot van SAC Senior. ▪

www.veehouderijtechniek.nl

Ook in de melkstal

Melkveehouder Meinard Van Sonsbeek heeft de robotuitvoering van zijn Clean Des Pro klaar en werkt nu aan een versie die in de inloop van een draaimelkstal geplaatst kan worden. Want ook in gangbare melkstallen zijn gezonde klauwen van belang. Het Nederlandse Vink maar ook het Deense Morch Teknic Klovvask ontwikkelde een klauwbehandelingssysteem dat na de melkstal geplaatst kan worden. In dat geval worden tot een maximum van veertig spuitdoppen over een lengte van 3 meter ter hoogte van de poten van de koeien gemonteerd. Die doppen spuiten water en zeep. Het gebruikte water wordt opgevangen en kan een week lang gebruikt worden. Dat systeem kost ongeveer 13.000 euro.